

РЕГЛАМЕНТ
ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА
НАЦИОНАЛНАТА ОЛИМПИАДА „ЗНАМ И МОГА“
ЗА УЧЕНИЦИ ОТ IV КЛАС ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2025 – 2026 ГОДИНА

Националната олимпиада „Знам и мога“ за ученици от IV клас се организира съобразно с *Правилата за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и на националните състезания в държавните, в общинските, в частните училища и в чуждестранните училища на територията на Република България*, утвърдени със Заповед № РД 09-2784 от 29.10.2019 г., (изменена и допълнена със Заповед № РД 09-474 от 25.02.2021 г., допълнена със Заповед РД 09-1248 от 14.06.2021 г., изменена и допълнена със Заповед № РД 09-2454 от 23.02.2022 г., изменена и допълнена със Заповед № РД 09- 3084 от 17.05.2022 г. и изменена и допълнена със Заповед № РД 09 - 4129 от 14.12.2023 г.), и настоящия регламент.

ЦЕЛИ НА ОЛИМПИАДАТА „ЗНАМ И МОГА“

- Да се създадат предпоставки участниците да демонстрират в условията на съревнование интегралния резултат от своите компетентности.
- Да се предоставят възможности за индивидуална изява на най-високи постижения, придобити в началния етап на основната образователна степен.
- Да се стимулира практическото приложение на знания и умения в нови и различни от познатите им ситуации.
- Да се насърчат увереност в силите за разрешаване на познавателни проблеми и любознателност към допълнителни страни на учебното съдържание.

ФОРМАТ НА ОЛИМПИАДАТА

Националната олимпиадата „Знам и мога“ е интердисциплинарна и предполага изява на знания и умения, придобити чрез обучението по различни учебни предмети в началния етап на основната образователна степен. Тя съдейства за откриване на деца с развити на високо ниво умения за осмисляне и обобщаване на учебното съдържание.

Олимпиадата се провежда по тема, която включва разнообразни задачи от няколко учебни предмета, включително и от изучавано учебно съдържание, свързано с екологичното и здравното образование, защитата при бедствия и аварии, реагиране в критични ситуации, безопасността на движението.

Форматът на олимпиадата включва 12 задачи със свободен отговор, като всяка задача може да има няколко подусловия с различна насоченост. Решаването на задачите изисква самостоятелен писмен отговор, аргументиране на изразено мнение, решаване на проблем, прилагане на нестандартни решения. Учениците следва да четат с разбиране, да извличат и интерпретират информация за решаване на проблем от таблици, графики и друга знакова информация, да коментират резултати от извършването на прости опити, да търсят и предлагат оригинални решения на реални проблеми, да мислят логически, да използват междупредметни връзки за обяснение на факти и процеси в контекста на учебното съдържание в началния етап на основното образование.

Изпълнението на задачите е индивидуално. Писмената работа е анонимна. Решението на задачите се оценява според зададените за съответната тема критерии. Максималният брой точки от изпълнението на задачите е 50.

Задачите и критериите за оценка на решенията им в трите кръга на олимпиадата се разработват от националната комисия, определена със заповед на министъра на образованието и науката, и се съгласуват с МОН.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЛИМПИАДАТА

Олимпиадата се провежда в три кръга по график, определен в Приложение № 1 на Заповед № РД 09-2075/26.08.2025 г. на министъра на образованието и науката.

Общинският кръг се организира и провежда по училища със съдействието на РУО. Областният и националният кръг се провеждат в училище-домакин и се координират от училище-координатор, определени от началника на РУО.

Домакини на националния кръг на олимпиадата „Знам и мога“ за учебната 2025 – 2026 година са РУО – Варна и Средно училище с езиково обучение "Ал. С. Пушкин", гр. Варна.

1. Времетраене – 2 учебни часа (80 минути)

2. График

Общински кръг – 24.01.2026 (събота)

Областен кръг – 21.02.2026 (събота)

Национален кръг – 17.04 – 19.04.2026 г.

3. Начало на олимпиадата

Общински кръг – 9.00 часа

Областен кръг – 9.00 часа

Национален кръг – 9.00 часа

4. Провеждане на олимпиадата

А. Общински кръг

В общинския кръг на олимпиадата имат право да участват всички ученици от IV клас, които се обучават в български общински, държавни и частни училища, както и в училищата на територията на Република България към чуждестранните посолства.

Всеки ученик, заявил желание за участие в олимпиадата, попълва и подписва декларация за информираност и съгласие за публикуване на резултатите му от всички кръгове, в които ще участва.

След проучване на желанията за участие на четвъртокласниците в общинския кръг на олимпиадата директорът на училището създава необходимата организация за провеждането ѝ и уведомява съответното РУО. Той издава заповед, с която определя училищната комисия за организиране, провеждане и оценяване на писмените работи на участниците, квесторите и залите за провеждане на олимпиадата.

При непредвидени обстоятелства, които възпрепятстват провеждането на общинския кръг на олимпиадата според определения график, директорът може да определи друга дата за провеждане на общинския кръг, но не по-късно от 5 работни дни. При направена промяна в графика за провеждане на общинския кръг на олимпиадата, изпитният материал се разработва от училищната комисия по аналогия на темата и формата, създаден от националната комисия за този кръг.

Изпитни материали, разработени от националната комисия, се получават чрез електронна платформа непосредствено преди провеждане на олимпиадата, за да бъдат размножени и разпределени в изпитните зали според броя на учениците в тях.

Квесторите посрещат и разпределят участниците в изпитните зали, инструктират ги, раздават материалите и гарантират реда за провеждането според изискванията, определени от директора. След изтичане на регламентираното време засекретяват писмените работи на учениците и ги предават на председателя на училищната комисия с приемно-предавателен протокол.

Председателят на училищната комисия организира оценяването на индивидуалните писмени работи по критерии, определени от националната комисия. В случай, че темата е разработена от училищна комисия, то критериите за оценяване се определят от нея.

Имената на участниците в общинския кръг се разсекретяват след оценяването на всички писмени работи.

Училищната комисия изготвя и предава на директора на училището:

- протокол за явилите се участници и техните резултати;
- протокол за класираните за областния кръг ученици и техните резултати.

Учениците, получили повече от 35 точки (70% от максималния брой точки), се допускат до участие в областния кръг на олимпиадата.

В срок до 7 работни дни след провеждането на общинския кръг директорът изпраща на училището-координатор на областния кръг:

- протокола за класиране на участниците за областния кръг ученици и техните резултати в електронен вид, подписан с електронен подпис;
- списък на учениците, които са изразили несъгласие за публикуване на резултатите.

Оригиналните писмени работи на класираните ученици и придружаващите ги документи (протоколи, заверени с подпис и печат от директора на училището, декларациите за информираност и съгласие за публикуване на резултатите и др.), се съхраняват в училището до края на учебната година.

Б. Областен кръг

За организирането и провеждането на областния кръг началникът на РУО определя със заповед училища или други институции в системата на предучилищното и училищното образование за координатори и за домакини. Изборът на училищата-домакини е съобразен с възможностите за удобно придвижване на учениците до тях. В заповедта на началника на РУО се определя и областната комисия за проверка и оценяване на писмените работи на учениците. При определянето на членовете на комисиите не се включват учители, преподаващи на ученици, участници в олимпиадата.

Директорите на училищата-домакини осигуряват условия за провеждане на областния кръг на олимпиадата, като определят със заповед квесторите, залите, охраната, медицинското лице. Преди началото на олимпиадата осигуряват размножаването на материалите и правят инструктаж на квесторите.

В деня на провеждане на областния кръг на олимпиадата директорът на училището-домакин получава изпитните материали по електронен път от директора на институцията-координатор. Паролите за разсекретяване на темата се изпращат от МОН чрез институцията-координатор по електронен път непосредствено преди провеждането на олимпиадата, но не по-рано от половин час преди обявеното начало.

След приключването на олимпиадата квесторите предават засекретените изпитни работи на директора, който ги предава с приемно-предавателен протокол на директора на институцията-координатор.

Областната комисия за проверка и оценяване на писмените работи на учениците, определена от началника на РУО, изготвя протоколи за допуснатите и за недопуснатите до

участие в националния кръг на олимпиадата и публикува резултатите на участниците на сайта на институцията-координатор.

В срок до 7 работни дни от състезателния ден директорът на институцията-координатор уведомява МОН и РУО за броя на проверените и оценените писмени работи и изпраща копие на протокола за резултатите на ученици, предложени за допускане до национален кръг в електронен вид (Excel формат). В протокола се попълват фиктивните номера и резултатите на учениците. Към протокола се прилагат и неразсекретените писмени работи.

До участие в националния кръг се допускат ученици, получили най-малко 40 точки (80% от максималния брой точки).

Националната комисия извършва оценяване на писмените работи на учениците, класирани на първо място, които са допуснати от областните комисии за участие в националния кръг. В резултат на оценяването Националната комисия има право да:

- потвърди оценката, получена на областния кръг;
- постави нова оценка, която е окончателна.

В резултат от арбитражното на писмените работи Националната комисия извършва класиране на учениците и взема решение за допускане до националния кръг до 100 ученици от класираните с най-голям брой точки.

В. Национален кръг

Националният кръг се организира от Националната комисия със съдействието на РУО, определено от МОН според победителя на предходната олимпиада, и от училище-домакин, посочено от началника на РУО.

Училището-домакин осигурява необходимите условия за нормалното провеждане на олимпиадата. При възможност осигурява и културна програма за участниците и придружаващите ги лица за времето до оповестяването на резултатите от националната комисия.

Националният кръг на олимпиадата се провежда в един ден, като в предходния ден се организира официално откриване и посрещане на участниците.

След проверката и оценяването на писмените работи националната комисия оповестява резултатите и връчва грамоти за участие на всички участници. Класираните на първо, второ и трето място ученици се награждават от МОН с грамоти и индивидуални награди.

Националната комисия изготвя протокола с резултатите на участниците и го предоставя на хартиен и електронен носител в МОН. Резултатите на участниците в националния кръг на олимпиадата се публикуват на електронната страница на МОН.

След закриване на олимпиадата, писмените работи на учениците се съхраняват от

училището-домакин или от Националната комисия до края на учебната година.

5. Засекретяване и разсекретяване на индивидуалните работи

На общинския, областния и националния кръг се извършва процедура по засекретяване и разсекретяване на индивидуалните работи на учениците.

Засекретяването и за трите кръга включва:

- вписване от ученика на трите му имена, училището и населеното място на бланка;
- поставяне от ученика на бланката в малък плик;
- залепване на малкия плик с помощта на квестора в момента на предаването на работата;
- поставяне от квестора на малкия плик и писмената работа в големия и залепване на големия плик.

След събиране на писмените работи комисията за засекретяване и разсекретяване поставя един и същи фиктивен номер върху малкия и големия плик на всяка индивидуална работа. Засекретените работи се предават за проверка и оценка на съответните комисии. Малките пликчета се съхраняват от председателя на комисията за засекретяване и разсекретяване до приключване на оценяването на всички работи и попълването на общия протокол.

Комисиите проверяват и оценяват писмените работи, върху които записват резултата за всяка задача и общия брой точки. Изготвя се протокол, в който се вписва индивидуалният резултат за всеки фиктивен номер. На базата на този протокол се извършва класиране по брой точки.

Разсекретяването на индивидуалните работи се извършва чрез отваряне на малките пликчета и записване на трите имена на всеки участник върху писмената му работа.

Процедурата по разсекретяването на писмените работи на участниците в областния кръг на олимпиадата се извършва от комисията за засекретяване и разсекретяване, определена от директора на институцията-координатор на областния кръг на олимпиадата.

В общинския кръг се разсекретяват всички писмени работи, в областния кръг – само работите, които са получили по-малко от 40 т., а на националния – всички с изключение на трите работи с най-високи постижения. Имената на участниците с трите най-високи постижения в националния кръг се разсекретяват от Националната комисия по време на тържествената церемония за награждаването.

6. Оценяване

Комисиите, определени за оценяване на писмените работи на участниците в областния и в националния кръг, използват разработените от националната комисия критерии. Не се допуска въвеждане на допълнителни критерии.

Всяка писмена работа се проверява от двама оценители. При проверката всеки

оценител отбелязва броя на точките в страни на всяка задача, а след писмения текст записва рецензия, с която аргументира поставените точки. Крайният брой точки за всяка писмена работа е средноаритметичен от точките на двамата оценители. При разлика повече от 25% в оценките на оценителите за областния и за националния кръг се прави арбитраж от националната комисия.

Резултатите от оценяването, извършено от националната комисия, не подлежат на обжалване.

7. Класиране

Класирането е индивидуално и се извършва на базата на получения брой точки. За участие в областния кръг не се допускат ученици, които са получили по-малко от 35 точки.

За участие в националния кръг не се допускат ученици, които на областния кръг са получили по-малко от 40 т. В случай, че има повече участници с равен брой точки, всички те се допускат до национален кръг.

Списъкът с допуснатите за участие в националния кръг ученици се изпраща за публикуване на електронната страница на институцията-координатор на областния кръг на олимпиадата.

В случай на отказ на класиран ученик да участва в националния кръг на олимпиадата е възможна замяна със следващия в класирането на национално ниво. Отказът от участие се извършва чрез писмено заявление до директора на училището, в което се обучава ученикът. Директорът на училището уведомява за направения отказ директора на институцията-координатор, който на мястото на отказалия се ученик включва в списъка следващия класиран ученик.

8. Общи изисквания

За осигуряване на здравословни и безопасни условия на работа на учениците по време на олимпиадата се изисква:

- писмено съгласие на родителите, когато олимпиадата се провежда в друго населено място;
- определяне на лицата, които ще придружават учениците, когато олимпиадата се провежда в средишно училище и в този кръг ще участват и ученици от съседни населени места;
- присъствие на медицинско лице за оказване на долекарска помощ.

За публикуването на резултатите от участието във всички кръгове на олимпиадата участниците попълват декларация за информираност и съгласие, която се съхранява в училището им до края на учебната година. Копие от декларацията се изпраща на организатора на следващия кръг за учениците, които ще участват в него.

Участието на учениците със специални образователни потребности в олимпиадата

става по условията и реда на външното оценяване. За учениците със СОП, класирали се до националния кръг на олимпиадата, се осигурява задължително консултант. Комисиите за организиране на областния кръг на олимпиадата информират МОН за участието на участници със СОП в националния кръг не по-късно от 14 дни преди провеждането му.

Писмените работи на учениците се съхраняват в продължение на 1 година от училището, в което е проведен съответният кръг на олимпиадата.

9. Финансиране

Участието на учениците в олимпиадата “Знам и мога” е без такса за правоучастие. Разходите, свързани с пътуването, настаняването и храненето на участниците по време на областния и на националния кръг, са за сметка на училището, което ги изпраща.

Училището поема командировъчните разходи и на придружаващите ги учители, в т.ч. ресурсен консултант при необходимост. Разходите на родителите и/или други придружители са за лична сметка. Изплащането на полагаемите се възнаграждения за служебно ангажираните лица за провеждане на областния и на националния кръг се извършва от институцията-координатор.

Разходването на средствата за дейностите по организирането и провеждането на областния и на националния кръг на олимпиадата, се извършва по план-сметка, утвърдена от министъра на образованието и науката.

При организирането и провеждането на областния кръг и на националния кръг на олимпиадата може да се търси партньорство на фирми и организации, които да връчват допълнителни грамоти и награди или да осигурят други съпътстващи дейности и/или културна програма.

10. Координация и контрол

Координацията за организиране и провеждане на областния и на националния кръг на олимпиадата се осъществява чрез институцията-координатор, определена със заповед на началника на РУО и оповестена на сайта на РУО. Контролът по провеждането на областния кръг се осъществява от директора на институцията-координатор, от директорите на училищата-домакини и от началника на РУО.

Контрол на всички дейности по провеждането на националната олимпиада се осъществява чрез дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ в МОН.